

M. Lamberigts i publikacja w roku 2013. W planach jest także wizyta studyjna na terenach północnej Afryki.

Dwudniowe sympozjum poświęcone fenomenowi donatyzmu zgromadziło w Leuven wybitnych znawców problematyki chrześcijańskiej Afryki rzymskiej i donatyzmu i dzięki temu ukazało jak wiele jest jeszcze do odkrycia i wyjaśnienia na tych obszarach badawczych.

ks. Marcin Wysocki – Lublin, KUL

9. KONTYNUACJA I ZMIANA W PROCESIE CHRZYSTIANIZACJI STAROŻYTNEGO ŚWIATA (XI Sympozjum Kazimierskie, Kazimierz nad Wisłą, 28-30 IX 2012)

W dniach 28-30 IX 2012 r. w Kazimierzu Dolnym odbyło się XI Sympozjum Kazimierskie zorganizowane przez Katedrę Historii Sztuki Starożytnej i Wczesnochrześcijańskiej KUL. Temat obrad: *Kontynuacja i zmiana w procesie chrystianizacji starożytnego świata* stworzył okazję do przyjrzenia się tym aspektom wczesnochrześcijańskiej kultury i sztuki, w których ujawnia się jej osadzenie w starożytnej tradycji, ale zarazem przekształcanie antycznego dziedzictwa i rodzenie się nowych zjawisk.

Dzięki obecności specjalistów z różnych dziedzin była okazją do przeanalizowania, jak przebiegał proces chrystianizacji (kontynuacja i zmiana) w poszczególnych sferach życia (polityka, prawo, administracja, literatura, sztuka, filozofia, teologia) i na różnych obszarach wczesnochrześcijańskiego świata. W zakresie sztuki wątki związane z kontynuacją i zmianą w ikonografii wczesnochrześcijańskiej przybliżyli słuchaczom prof. dr hab. Elżbieta Jastrzębowska (*Virga w ręku Chrystusa, Mojżesza i Piotra: pogańskie dziedzictwo – chrześcijańska nowość?*), dr hab. Jerzy Miziołek, prof. UW (*Chrystus-Helios w watykańskim Mauzoleum Juliuszów – nowe uwagi i spostrzeżenia*), dr hab. Ilona Skupińska-Løvset, prof. UŁ (*Dekoracja budowli sakralnych Dura Europos – wątek składania ofiar w religiach*), ks. dr Georg Zluwa (*Zur Interpretation des Mosaiks in der frühchristlichen Kirche ausserhalb der Stadtmauern von Teurnia*), mgr Maciej Szymaszek (*Znaki [tzw. gammadia] na tkaninach późnoantycznych – kontynuacja tradycji czy nowa symbolika?*), mgr Zofia Brzozowska (*Sofia – upersonifikowana Mądrość Boża jako przykład adaptacji elementów wyobrażeń religijnych starożytnego świata w kulturze duchowej wschodniego chrześcijaństwa*) oraz mgr Roksana Burek (*Stroje mnichów koptyjskich – nowy kierunek mody i kontynuacja tradycji późnoantycznych*).

Problem przeobrażania antycznych wzorców w architekturze chrześcijańskiej poruszyli dr Zygmunt Kalinowski (*Chrześcijańska bazylika rzymska – kontynuacja czy innowacja?*), mgr Anna Stróż („*Cella trichora*”. *Wykorzystanie antycznej formy architektonicznej w łacińskim kulcie męczenników*), mgr Anna Zimnowodzka (*Kontynuacja i zmiana w topografii późnoantycznej Meridy*) oraz mgr Agnieszka Lic (*Kim byli budowniczowie kościoła w Sanie? Architektura i dekoracja budowli na tle tradycji artystycznych ówczesnego świata chrześcijańskiego*). Obraz stosunku chrześcijan do pogańskiej przeszłości wzbogaciły wystąpienia archeologów: prof. dr hab. Zsolta Kiss (*Menas i Afrodyta. „Dewocjonalia” z sanktuarium Świętego*), mgr. Tomasz Górecki (*Chrystianizacja czy zasiedlenie nekropoli i świątyń tebańskich przez*

mnichów w IV-VII wieku?) i dr Moniki Muszyńskiej (*Niechciane idole. Zespół rzeźb znalezionych w cysternie tzw. Domu Rzemieślnika w Ptolemais*).

O napięciach między ciągłością a zmianą ujawniających się w sferze polityki mówili dr hab. Mirosław Leszka, prof. UŁ (*Wątki pogańskie i chrześcijańskie w propagandzie uzurpatorów we wschodniej części Imperium Rzymskiego w IV-V w.*), dr hab. Teresa Wolińska, prof. UŁ (*Sympatyk pogan i heretyków? Polityka religijna Justyniana w ocenie Prokopiusza z Cezarei*), dr Paweł Filipczak (*Chryścianizacja i funkcjonowanie rzymskiej administracji prowincjonalnej w Syrii (IV-V wiek n.e.)*) oraz ks. dr Stanisław Adamiak (*Kontynuacja przymusu państwowego w sprawach religijnych w Afryce Północnej*).

Nie zabrakło również tematów związanych z literaturą, które zaprezentowali ks. dr Adam Tondera (*Polemikę Euzebiusza z Cezarei z Sossianusem Hieroklesem na temat porównania Apoloniusza z Tiany z Chrystusem jako reprezentantów pogaństwa i chrześcijaństwa*), dr Paweł Madejski (*Quod tibi fieri vis, alteri feceris: o „pogańskim kulcie” Jezusa*), mgr Przemysław Piwowarczyk (*Gnostycka „misja do wewnątrz” i metody jej prowadzenia*), dr Anna Kotłowska (*Herakles w literaturze bizantyńskiej*) i dr Joanna Małocha (*Dzieje kultu Chionii, Ireny i Agape z Tesaloniki czyli kontynuacja ze szczyptą zmiany*).

O specyfice procesu chrystianizacji w różnych częściach Cesarstwa mówili dr hab. Piotr O. Scholtz, prof. UMCS (*Basen Morza Czerwonego i jego chrystianizacja*), ks. dr hab. Jan Żelazny, prof. UPJPII (*Chrześcijananie w otoczeniu szacha. Kilka słów o inkulturacji na podstawie ustawodawstwa synodalnego Kościoła Orientalnego przełomu V i VI wieku*), dr Tadeusz Gołgowski (*Chryścianizacja Nubii i jej konsekwencje – fakty i mity*) oraz dr Daniel Próchniak (*Armeńska droga ku chrześcijaństwu. Kontynuacja czy zmiana?*).

Pierwszego dnia wieczorem wysłuchaliśmy wspomnień prof. dr hab. Elżbiety Jastrzębowskiej, dr. Daniela Próchniaka i dr. Zygmunta Kalinowskiego z wyjazdu badawczego do Armenii. Drugiego dnia dr hab. Bożena Iwaszkiewicz-Wronikowska, prof. KUL oraz mgr Maciej Szymaszek zaprezentowali tworzony w ramach prac Katedry projekt Database of Early Christian Art (DECA), który spotkał się z dużym zainteresowaniem uczestników (strona projektu: www.deca.edu.pl).

Telsty wystąpień zostaną opublikowane w IX tomie serii „Sympozja Kazimierskie poświęcone kulturze świata późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa”. Ich streszczenia oraz galeria zdjęć z *XI Sympozjum Kazimierskiego* zamieszczone są na stronie www.sympozjakazimierskie.pl.

Anna Głowa – Lublin, KUL

10. PIĘKNO OBECNOŚCI BOGA U OJCÓW KOŚCIOŁA (VIII Konferencja Patrystyczna, Maynooth, Irlandia, 10-13 X 2012)

Po raz ósmy, w dniach 10-13 X 2012 r., w Maynooth, w pięknym i starym gmachu seminarium duchownego, a obecnie również częściowo Wydziału Teologii Narodowego Uniwersytetu Irlandii, spotkali się badacze Ojców Kościoła i antyku chrześcijańskiego. Idea organizowanych co trzy lata sympozjów zrodziła się prawie trzydzieści lat temu – jak wspominał jeden z pomysłodawców – podczas spaceru w ogrodach seminaryjnych, w trakcie rozmowy dwóch późniejszych fundatorów spotkań: